

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ В ПРОТИДІЇ ПЕРЕДЧАСНІЙ ДЕІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Алексеєнко Л.М., доктор економічних наук, професор,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8256-5587>

Тулай О.І., доктор економічних наук, професор,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5588-7046>

Країни з економікою, що розвивається, зіштовхуються з трендами передчасної деіндустріалізації. Для успішної конкуренції на світових ринках потрібні технології, які вимагають усе більше кваліфікованих працівників і капіталу. Dani Rodrick визначає, що передчасна деіндустріалізація – це не тільки соціальна проблема, це проблема економічного росту, оскільки вона не дає можливості країнам з низьким доходом відтворити минулі, орієнтовані на експорт, стратегії індустріалізації [1]. Відповідно економічне зростання за рахунок інтеграції у світові ринки потребує новітніх технологій.

Поширення фінансових інновацій між країнами формує критичний канал, через який фінансові шоки передаються між економіками. Фінансові інновації ускладнюють визначення того, чи є фінансова установа неплатоспроможною або неліквідною. Використання середньомасштабної моделі DSGE для двох країн, яка включає ендогенний механізм зростання, підтверджує про вплив інновацій [2]. Модель демонструє міжнародне розповсюдження технологій. Проте не технологічні потрясіння чи будь-які інші потрясіння, а передача потрясінь через розповсюдження нових фінансових технологій є ключовим рушієм міжнародних бізнес-циклів.

З 2023 року центральні банки ЄС суттєво посилюють монетарну політику, а уряди ЄС скорочують бюджетні трансферти та фіскальну підтримку економіки. Жорстка монетарна політика зумовлює підвищення вартості кредитів, погіршення балансу нерухомості домогосподарств й корпорацій. Банківський сектор ЄС має достатній запас капіталу, але в умовах фінансових шоків чи геополітичної конкуренції може виникнути несприятливий сценарій, який ускладнить умови кредитування.

Ускладнення економічних процесів в фінансовому сегменті доцільно досліджувати не ізольовано для того, щоб учасники банківського сектору мали досконалу інформацію про фінансові кризові явища, типи шоків та новітні фінансові технології.

В умовах військового стану банківський сектор України отримав 86,5 млрд грн чистого прибутку за 2023 рік з урахуванням підвищення ставки податку на прибуток до 50 %. Рухієм високого прибутку був чистий процентний дохід, який за рік зріс майже на третину. У IV кварталі 2023 року роль процентних доходів від ОВДП та кредитування зростає, водночас частка процентних надходжень за депозитними сертифікатами зменшилася [3]. Банки за участю держави в капіталі (БДК) відіграють важливу роль в стабілізації фінансової системи в умовах військової агресії. Порівняння фінансових результатів й місця кожного БДК з банками іноземних фінансових груп і банками із приватним капіталом свідчить про доцільність перегляду переліку ключових стратегічних показників банків із позиції уніфікації та зручності для вимірювання і порівняння результативності роботи топ-менеджменту, а також моніторингу інвестиційної привабливості та можливостей застосування новітніх фінансових продуктів.

Національний банк реалізує власну Стратегію під назвою «Фінансова фортеця», яка сфокусована на спротиві проти військової агресії та відновлення країни [4]. Відкриття мобільних відділень, укладання агентських угод, розширення переліку новітніх фінансових продуктів і послуг сприятиме імплементації безбар'єрності та інклюзії в клієнтському сервісі.

Література:

1. Dani Rodrick. Addressing Challenges of A New Era: Against Rule-of-Thumb Economics. March 2024. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2024/03/Point-of-view-addressing-challenges-of-a-new-era-Dani-Rodrick> (date of application: 01.03.2024).

2. Leonore Raguideau-Hannotin. The case of financial and banking integration of Central, Eastern and South Eastern European countries: a gravity model approach. Working papers. INFER. 2022.05. 50 p.

3. Кредити зростають з огляду на пошвавлення попиту та зниження ставок, а роль кредитування в доходах банків збільшується. Огляд банківського сектору. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/krediti-zrostayut-z-oglyadu-na-pojvavlennya-popitu-ta-znijennya-stavok-a-rol-kredituvannya-v-dohodah-bankiv-zbilshuyetsya-oglyad-bankivskogo-sektoru> (дата звернення: 01.03.2024).

4. Реалізація оновленої Стратегії НБУ сприятиме розширенню інклюзії та формуванню безбар'єрної фінансової системи. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/realizatsiya-onovlenoyi-strategiyi-nbu-spriyatime-rozshirennyu-inklyuziyi-ta-formuvannya-bezbaryernoji-finansovoyi-sistemi> (дата звернення: 01.03.2024).